

Indenrigs- og Sundhedsministeriet

Dato: 19. september 2006
Kontor: Internationalt kt.
J.nr.: 2006-14320-130
Sagsbeh.: LPE

Besvarelse af spørgsmål 430 (alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til indenrigs- og sundhedsministeren og justitsministeren den 23. juni 2006

Spørgsmål 430:

"Ad samrådet 22/6-06 om samrådsspørgsmål AI og AJ (fixerum til narkomaner):

Vil ministrene i fortsættelse af ministrenes argumentation om, at etableringen af fixerum vil være første skridt mod legaliseringen af narkotika fremlægge dokumentation for, at etablering af skadereducerende tiltag i form af fixerum er et sådant skridt mod legalisering af narkotika?

Ministrene bedes herunder oplyse, i hvilke lande, som har etableret fixerum, narkotika er blevet legaliseret."

Svar:

Efter aftale med justitsministeren skal jeg som ressortansvarlig for spørgsmålet om fixerum afgive følgende besvarelse på begge ministres vegne:

Med handlingsplanen "Kampen mod narko" og satspuljeaftalerne for 2004 og 2006 har regeringen vist vilje til at gå aktivt i spidsen for arbejdet med dels at fastholde og forbedre de allerede eksisterende skadesreducerende tilbud, dels at udvikle helt nye.

Ved udvikling af helt nye og mere vidtgående tilbud bør konsekvenserne altid overvejes nøje; og konsekvenserne taler efter regeringens opfattelse fortsat klart imod etablering af fixerum, som er et kvalitativt betydeligt mere vidtgående skridt end f.eks. metadonbehandling, vaccinationsordninger og udlevering af sprøjtesæt med vandampuller. Regeringen må fastholde, at etablering af fixerum vil være et klart udtryk for en legaliseringstendens.

Bærende for tanken om fixerum er, at hensynet til skadesreduktion må have absolut forrang. Problemet er, at en helt konsekvent forfølgelse af dette hensyn kolliderer med selve kernen i narkotikapolitikken: Imødegåelsen af al ikke-medicinsk og ikke-videnskabelig anvendelse af narkotika.

Dilemmaet bliver helt klart med spørgsmålet: Hvis det offentlige etablerer fixerum, hvorfor skal det offentlige så ikke også simpelthen udlevere heroin til de stofmisbrugere, der opsøger fixerummene, i stedet for fortsat at lade stofmisbrugerne være henvist til først at begå kriminalitet og prostituere sig for at kunne skaffe heroinen på det illegale marked? Dette spørgsmål har jeg hidtil ikke fået noget rationelt og holdbart svar på.

Jeg efterlyser også rationelle og holdbare svar på andre nærliggende udviklingsmuligheder, hvis fixerum først én gang er etableret. Med hvilken

begrundelse skal man eksempelvis forbyde personalet i fixerummet direkte at hjælpe stofmisbrugere, der har brug for hjælp til at injicere de ulovlige stoffer? Hvordan skal man argumentere for en afvisning af stofmisbrugere, der ikke ønsker at lade sig registrere, med den virkning, at de henvises til at indtage stofferne på gaden? Hvorfor skal man ikke udvide fixerumstilbuddet med en opsøgende tjeneste med injektionshjælp til de stofmisbrugere, som ikke selv magter at møde op i fixerummet? Og hvorfor skal man ikke i fixerummet tilbyde at teste stofferne med hensyn til styrke og renhed eller simpelthen tilbyde udveksling af stofmisbrugerens stoffer med helt rene stoffer i på forhånd kendt styrke, så stofmisbrugerne ikke uforvarende kommer til at skade sig selv?

Jeg har heller ikke ved de tidligere lejligheder, hvor jeg har stillet spørgsmål herom, fået rationelle og holdbare svar på mere praktiske spørgsmål om afgrænsningen af det område, hvor besiddelse af narkotika skal være acceptabelt. Da Folketinget 1. behandlede B 48 om fixerum den 28. februar 2006, gav én af forslagsstillerne det svar på dette vigtige afgrænsningsspørgsmål, at der skal være helle inden for fixerummets fire vægge, jf. fortryk til Folketingets Forhandlinger spalte 4407 (folketingsåret 2005-06). Besiddelse af narkotika må med andre ord under ingen omstændigheder accepteres andre steder end inde i selve fixerummet. På nærmeste S-togstation vil man altså ikke klare frisag ved over for politiet at hævde, at man er på vej til et legaliseret og af Folketinget godkendt fixerum. Man vil heller ikke klare frisag på vej til fixerummet i nabokvarteret eller i selve det kvarter, hvor fixerummet ligger, og end ikke umiddelbart uden for indgangen til fixerummet. Vel vidende, at der vil være mange ulovlige og livsfarlige stoffer i omløb, vil det med andre ord være både nærliggende og acceptabelt, at politiet intensiverer patruljeringen og retshåndhævelsen i fixerummets nærmeste omgivelser.

Et sådant svar er jo i sig selv klart nok, men det rejser straks spørgsmålet om, med hvilken rationel begrundelse grænsen skal trækkes netop der. Svaret vil derfor med sikkerhed ikke tilfredsstillende hverken de tilhængere af en legalisering af brugen af narkotika, som til stadighed vil afæske regering og lovgivningsmagt rationelle begrundelser for begrænsninger i adgangen til at indtage narkotika, og næppe heller dem, der ligesom forslagsstillerne ønsker at tillægge hensynet til skadesreduktion forrang frem for alle andre hensyn.

Uanset at en formel legalisering endnu ikke er set i nogen af de lande, der har indført fixerum, bekræfter dette til fulde regeringens forudsigtelse af, at man med etablering af fixerum vil bevæge sig ud på en glidebane i retning af legalisering. Jeg skal i den forbindelse særligt fremhæve, at ordføreren for forslagsstillerne bag det tidligere beslutningsforslag nr. B 68 i forbindelse med 1. behandlingen den 28. februar 2003 ikke lagde skjul på, at man ikke kunne se problemet i, at en vedtagelse af beslutningsforslaget vil blive fulgt af yderligere forslag i samme retning, jf. Folketingets Forhandlinger spalte 5515 (folketingsåret 2002-03). Det første skridt i denne retning er allerede taget, idet det oprindelige beslutningsforslag, som Folketinget behandlede i 2003, alene handlede om etablering af rum, hvor stofmisbrugere

lovligt skulle kunne injicere heroin, mens de efterfølgende beslutningsforslag – så vidt regeringen har forstået bemærkningerne – har lagt op til også at give misbrugerne adgang til lovligt at ryge heroin i disse rum. Der kan i den forbindelse være grund til at hæfte sig ved, at der i nogle af de lande, hvor der oprindeligt alene har været adgang til at injicere heroin, er blevet indført en adgang til også at ryge heroin og til også at indtage kokain.

Jeg forudser således, at etablering af fixerum i overensstemmelse med det beslutningsforslag, som Folketinget har behandlet flere gange, vil blive fulgt af krav fra legaliseringstilhængere og andre om videre rammer for tilbuddet, som i sidste ende vil omfatte udlevering af stoffer til stofmisbrugerne, så også de med erhvervelsen af stoffer på det illegale marked forbundne skader kan undgås.

Den vedvarende mangel på svar på regeringens enkle og klare spørgsmål om konsekvenserne vidner med al ønskelig tydelighed om, hvor vanskeligt det vil være for tilhængerne af fixerum at opstille rationelle og holdbare begrundelser for at afvise udvidelser af rammerne for fixerum, hvis disse først én gang er etableret.